

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia stycznia 2011 r.

**Pani
Renata Stańczyk
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka
Wychowawczego dla Chłopców
ul. Górka Narodowa 116
31-234 Kraków**

P/10/159
LKR-4101-17-01/2010

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę wykonywania zadań w zakresie kształcenia i resocjalizacji w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Krakowie w okresie od 1 września 2007 r. do 31 sierpnia 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym w dniu 15 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego dla Chłopców w Krakowie (zwanego dalej MOW) w kontrolowanym zakresie. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. W kontrolowanym okresie MOW był placówką resocjalizacyjno-wychowawczą przeznaczoną dla chłopców niedostosowanych społecznie w wieku od 13 do 18 lat, w skład której wchodziły Internat z 30 miejscami, Szkoła Podstawowa Specjalna nr 59 dla uczniów niedostosowanych społecznie, Gimnazjum Specjalne nr 59 dla uczniów niedostosowanych społecznie, Filia Nr 1 zlokalizowana przy Specjalistycznej Placówce Opiekuńczo –Wychowawczej „Parkowa” oraz Filia nr 2 zlokalizowana przy Zespole Placówek Opiekuńczo –Wychowawczych Nr 1.

Obowiązujący Statut MOW zawierał elementy określone w załączniku nr 3 rozporządzenia w sprawie ramowych statutow placówek publicznych¹. Statuty dla szkół specjalnych wchodzących w skład MOW uwzględniały zapisy określone w art. 60 ustawy o systemie oświaty² oraz treści przewidziane dla tego typu szkół w załącznikach 2 i 3 rozporządzenia w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół³. Stan ewidencyjny uczniów i wychowanków MOW odpowiadał liczbie przekazanej do Systemu Informacji Oświatowej (SIO) w całym okresie objętym kontrolą.

2. NIK pozytywnie ocenia system kształcenia i organizacji zajęć edukacyjnych, resocjalizacyjnych i terapeutycznych wychowanków. Pomieszczenia internatu oraz szkoły będące w dyspozycji MOW dawały możliwość bezpiecznego i higienicznego przebywania w nim uczniów oraz wychowanków. Dyrektor MOW zgodnie z wymogami § 4 ust 4 oraz § 12 rozporządzenia w sprawie zasad kierowania...,⁴ rzetelnie wypełniał obowiązki w zakresie przekazywania dokumentacji wychowanków oraz zawiadamiania właściwych organów w przypadku niedoprowadzenia nieletniego do ośrodka w ciągu trzech miesięcy od daty wskazania przez Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej (w kontrolowanym okresie odnotowano dziewięć takich przypadków) oraz w przypadku nieusprawiedliwionej obecności nieletniego w ośrodku trwającej dłużej niż osiem tygodni, licząc od daty powiadomienia o nieobecności nieletniego sądu rodzinnego (w kontrolowanym okresie stwierdzono siedem przypadków, w których wychowankowie nie powrócili do MOW).

Stosowane w gimnazjum, w latach szkolnych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010, programy nauczania oraz podręczniki przeznaczone do nauki matematyki, języka obcego, języka polskiego i historii zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty. Działająca przy internacie biblioteka posiadała komplety podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej do klasy I, II i III gimnazjum w ilości odpowiadającej potrzebom wychowanków MOW.

Wszyscy pracownicy MOW zatrudnieni na stanowiskach nauczyciela, wychowawcy i innych stanowiskach pedagogicznych posiadali wymagane kwalifikacje

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie ramowych statutow placówek publicznych (Dz. U. Nr 52, poz. 466).

² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii (Dz. U. Nr 178, poz. 1833).

do prowadzenia wszystkich przydzielonych zajęć określonych ustawą Karta Nauczyciela⁵ i rozporządzeniem w sprawie kwalifikacji nauczycieli⁶, a w przypadku trzech osób zatrudnionych na stanowisku nauczyciela stażysty, stosowną zgodę Małopolskiego Kuratora Oświaty.

W kontrolowanym okresie obowiązywały w MOW kolejno dwa wieloletnie plany doskonalenia zawodowego nauczycieli i wychowawców opracowane z uwzględnieniem ich potrzeb. Formy doskonalenia zawodowego nauczycieli i wychowawców były zgodne z rodzajem podejmowanych przez nich czynności i zajęć oraz zgodne z zarządzeniami Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków (UMK). Stosownie do wymogów zarządzeń Prezydenta Miasta Krakowa dofinansowanie nauczycieli i wychowawców MOW za kształcenie (czesne) pobierane przez szkoły wyższe i placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli za studia podyplomowe i kursy kwalifikacyjne, przyznawane było przez Wydział Edukacji UMK na ich wniosek (po uzyskaniu opinii dyrektora MOW oraz potwierdzeniu jego zatrudnienia) oraz przekazywane bezpośrednio przez UMK za pośrednictwem Zespołu Ekonomiki Oświaty w Krakowie.

NIK nie wnosi uwag do sprawowania opieki całodobowej nad wychowankami w MOW, która spełniała wymogi rozporządzenia w sprawie zasad działania placówek publicznych⁷. Liczebność wychowanków w grupach wychowawczych oraz opiekujących się nimi wychowawcami była zgodna z § 20 ww. rozporządzenia. W badanym okresie MOW w latach szkolnych zapewniał sprawowanie opieki nocnej nad wychowankami w trzech grupach przez trzy osoby (dwóch wychowawców oraz jedną osobę niebędącą pracownikiem pedagogicznym). Natomiast opiekę nocną w okresie świąt, ferii oraz wakacji, gdy liczba wychowanków nie przekraczała dziesięciu, pełniły dwie osoby (wychowawca i opiekun nocny).

Powołany przez Dyrektora MOW Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, w skład, którego zgodnie z wymogami § 19 ust 3 rozporządzenia

⁵ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 zez m.).

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400).

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w placówkach (Dz. U. Nr 52, poz. 467 ze zm.).

w sprawie zasad działania placówek publicznych wchodził: dyrektor placówki, zastępca dyrektora placówki, wszyscy wychowawcy grup, wychowawcy klasy, psycholog oraz pedagog w sposób rzetelny realizował zadania określone w § 19 ust 2 pkt 1 – 5 wymienionego powyżej rozporządzenia. W ramach działań resocjalizacyjnych zespoły wychowawcze sporządzały i modyfikowały indywidualne programy pracy z wychowankiem (IPR). Wszyscy wychowankowie objęci byli specjalistyczną opieką psychologiczno-pedagogiczną. Sposób prowadzenia dokumentacji w MOW w zakresie uczestnictwa wychowanków w prowadzonych formach resocjalizacji, terapii i ich udziału w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych oraz specjalistycznych odpowiadał wymogom rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji⁸. Udział wychowanków w zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych oraz kulturalno oświatowych kształtował się w latach 2007 i 2009 na poziomie ok. pięciu i sześciu godzin tygodniowo i był wyższy od wymiaru godzin określonego w tym zakresie § 18 rozporządzenia w sprawie zasad działania placówek publicznych.

3. MOW w okresie kontrolowanym na sfinansowanie działalności wydatkował środki otrzymane od organu prowadzącego (Urzędu Miasta Krakowa) w kwocie 2.177,1 tys. zł w 2007 r., 2.701,2 tys. zł w 2008 r., 3.274,3 tys. zł w 2009 r. oraz 2.416,1 tys. zł w 2010 r. (do 31.08.). W tym w latach 2009, 2010 (do 31.08) odpowiednio kwotę 163,2 tys. zł oraz 125,6 tys. zł stanowiły środki UE przeznaczone na realizację dwóch projektów w ramach Program Operacyjny Kapitał Ludzki pn. „Samodzielne życie” – program aktywizacji młodzieży z małopolskich ośrodków wychowawczych oraz „ICT – Inspirujące – Ciekawe – Twórcze” – program realizacji zajęć pozalekcyjnych w małopolskich ośrodkach wychowawczych.

Kontrola dwóch dotacji o najwyższych kwotach, tj. 12 tys. zł otrzymanych w 2007 r. na wydatki związane z zakupem oraz montażem monitoringu wizyjnego w MOW oraz 11,1 tys. zł otrzymanych w 2008 r. na sfinansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne wychowanków MOW wykazała, że zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Także szczegółowa kontrola poniesionych przez MOW w latach 2009, 2010 (I półrocze) 30 największych kwotowo wydatków (pozapłacowych) jak również wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli i wydatków na podróże służbowe pod kątem: zgodności z planem wydatków, zabezpieczenia środków finansowych, prawidłowości klasyfikowania wydatków, nie wykazała nieprawidłowości.

⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji, Nauki i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczo opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 23, poz. 225 zez m.).

Na dowodach księgowych zostały naniesione podpisy osób upoważnionych do kontroli merytorycznej, formalno-rachunkowej oraz podpisy osób zatwierdzających wydatek.

Prawidłowo ustalano opłaty za posiłki w stołówce tj. w wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie zgodnie z wymogami § 66 ust 1 rozporządzenia w sprawie zasad działania placówek publicznych dla wszystkich wychowanków (ich rodziców) trafiających do MOW. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej pozwalał ustalić kwotę przypisu, odpisu, wpłat i naliczonych odsetek. Na dzień 31.08.2010 r. zaległości z tego tytułu stanowiły kwotę 66,5 tys. zł i dotyczyły 53 osób. Szczegółowa analiza terminowości wysyłania przez MOW upomnień oraz wystawiania tytułów wykonawczych do siedmiu dłużników wykazała, że w każdym przypadku wysyłano upomnienie do zobowiązanego, a po upływie terminu określonym w upomnieniu wystawiano tytuł wykonawczy. Zwracano się również do organu egzekucyjnego z wnioskiem o udzielenie informacji o sposobie realizacji tytułu wykonawczego.

Zastrzeżenia NIK dotyczą braku systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań z tytułu opłat za posiłki w stołówce zgodnie z §2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym⁹. Wyniki kontroli wykazały, że wysyłane przez MOW upomnienia do dłużników obejmowały okresy zaległości od 3 do 14 miesięcy.

Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Pani Krystyny Strzeleckiej, specjalisty ds. rozliczeń, w MOW zobowiązujące do bardziej systematycznego i terminowego wysyłania upomnień.

4. Efekty kształcenia wychowanków MOW były niższe od średnich wyników uzyskanych na terenie województwa małopolskiego. Z tego w latach szkolnych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010 wychowankowie MOW na gimnazjalnych egzaminach kompetencyjnych uzyskali:
- z części humanistycznej średnio 16,50 pkt, 23,40 pkt oraz 20,90 pkt przy średniej w województwie małopolski odpowiednio 32,17 pkt, 32,60 pkt i 31,68 pkt,
 - z części matematyczno-rzyrodniczej średnio 16,40 pkt, 19,80 pkt oraz 14,5 pkt przy średniej w województwie małopolski odpowiednio 28,20 pkt, 27,20 pkt i 25,08 pkt,
 - z języka angielskiego (bez roku szkolnego 2007/2008) średnio 22,70 pkt oraz 16,40 pkt przy średniej w województwie małopolski odpowiednio 30,30 pkt i 30,18 pkt.

⁹ Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1541 ze zm.).

Badania ankietowe przeprowadzone wśród 16 wychowanków przebywających w MOW w okresie kontrolowanym potwierdziły pozytywne ustalenia kontroli. Spośród ankietowanych 15 podało, że czuje się dobrze i nie odczuwa zagrożenia, dziesięciu oceniło wyposażenie szkoły jako bardzo dobre lub dobre, a pięciu uznało wyposażenie szkoły w pomoce naukowe za dostateczne (według udzielonych wypowiedzi na lekcjach wszyscy wychowankowie posiadali podręczniki do nauki w szkole), 12 zwróciłoby się ze swoimi problemami do dyrektora, patrona, wychowawcy, psychologa lub pedagoga, 13 stwierdziło, że zaczęło się uczyć, dziesięciu poważniej myśli o swojej przyszłości zaś ośmiu poprawiło swoje kontakty z rodziną.

Na ankiety wysłane do 30 byłych wychowanków odpowiedziało sześciu, podając m.in., że czuli się bezpiecznie, pięciu zwróciłoby się ze swoimi problemami do wychowawcy lub dyrektora, pięciu uznało, że pobyt spowodował, że poważniej myślą o przyszłości zaś czterech uznało ze pobyt przygotował ich do życia.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie nie formułuje wniosków pokontrolnych oraz nie oczekuje od Pani Dyrektor odpowiedzi na powyższe wystąpienie pokontrolne.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Pani Dyrektor przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. NIK Delegatura w Opolu,
3. Akta kontroli.